

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021

1. Postoj APZ k návrhu zákona

APZ berie predložený materiál na vedomie a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie po zapracovaní nižšie uvedených pripomienok.

2. Rozbor návrhu zákona

Podľa dostupných informácií bolo z pôvodnej rezervy 1,04 miliardy eur na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 vyčerpaných:

- 53,3 milióna eur na očkovanie
- 292,6 milióna na testovanie
- 710,2 milióna eur na schémy pomoci na zmiernenie negatívnych vplyvov pandémie COVID-19

Na základe dostupných informácií sa tiež nejaví, že by boli výdavky v rámci pôvodnej sumy rezervy 1,04 miliardy eur explicitne predražené. Avšak to, či boli finančné prostriedky minuté efektívne a hospodárne, sa dnes bez riadnej analýzy Útvaru hodnoty za peniaze povedať nedá.

Návrh novely zákona prináša **navýšenie celkových výdavkov štátneho rozpočtu o sumu 3,4 miliardy eur**, ktorá pozostáva zo **zvýšenia pôvodnej rezervy** na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 **z pôvodných 1,04 miliardy o 2,4 miliardy eur** a **navýšenia výdavkov na zabezpečenie ďalších v rozpočte nekrytých titulov v sume 984 miliónov eur**. Pôvodná rezerva na negatívne vplyvy pandémie v sume 1,04 miliardy eur je v štátnom rozpočte 2021 uvedená ako rezerva bez konkrétneho rozpočtovania. Zároveň je potrebné dodať, že v štátnom rozpočte je uvedené, že v prípade ďalších nepredvídateľných skutočností môže dôjsť k ďalšiemu navýšeniu rozpočtu.

Z vecného hľadiska nie je možné návrh novely zákona o štátnom rozpočte posúdiť, nakoľko k nemu nebola vedená verejná odborná diskusia, ani poskytnuté údaje a dáta potrebné pre preskúmanie oprávnenosti minutých výdavkov a ich analýza, ako ani podrobný popis, rozčlenenie a riadne odôvodnenie navrhovaných nových výdavkov.

Navrhované **navýšenie rezervy na negatívne vplyvy pandémie o 2,4 miliardy eur** je v dôvodovej správe k návrhu zákona rozčlenené nasledovne:

- Navýšenie o **629 miliónov eur** pre **Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR** v súvislosti s opatreniami na tzv. schému prvej pomoci, humanitárnou pomocou, SOS dotáciami a pandemickým rodičovským príspevkom.
- **V oblasti zdravotníctva** napr. v súvislosti s jednorazovým odškodnením pozostalých v prípade úmrtia zdravotníckeho pracovníka v príčinnej súvislosti s ochorením COVID-19, s nákupom vakcín, liekmi, predstavuje navýšenie o sumu **451,73 miliónov eur**.
- V rámci **Ministerstva dopravy a výstavby SR** ide o navýšenie v sume **179,25 miliónov eur** z dôvodu vytvorenia schémy na zníženie strát a výpadkov tržieb pre prevádzkovateľov medzinárodnej autobusovej dopravy, autoškôl, stredísk vzdelávania vodičov, ako aj na pomoc podnikom v odvetví cestovného ruchu a gastrosektora.
- **143,4 milióna eur** na zabezpečenie výdavkov **Sociálnej poisťovne**, najmä na ošetrovné a nemocenské.
- **Ministerstvo vnútra SR** žiada navýšenie o sumu **62,5 miliónov eur** z dôvodu zvýšeného výkonu príslušníkov policajného, hasičského a záchranného zboru a štátnych zamestnancov, ktorí sa zúčastňovali skriningového testovania a na preplatení výdavkov spojených so skriningovým testovaním oprávneným subjektom.
- Navýšenie o sumu **20 miliónov eur** pre **Ministerstvo hospodárstva SR** predstavujú výdavky súvisiace s dotáciami na nájomné.
- Dopĺňajú sa zdroje štátnych finančných aktív z výdavkov štátneho rozpočtu do sumy **500 miliónov eur** na zabezpečenie dostatočných finančných prostriedkov pre poskytovateľov finančnej pomoci na udržanie zamestnanosti a prevádzky v malých podnikoch alebo stredných podnikoch a na zabezpečenie likvidity malých, stredných a veľkých podnikov v zmysle § 25 a § 25a zákona č. 67/2020 Z. z.
- Vplyv na kapitolu **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR** v súvislosti s testovaním na školách kloktaním predstavuje navýšenie o sumu **12,44 milióna eur**.
- V súvislosti s poskytovaním dotácií v oblasti kultúry sa zabezpečujú výdavky v sume **6 miliónov eur**.
- **Ostatné výdavky** (v sume približne 400 miliónov eur) predstavujú priestor na krytie kompenzácie výpadku príjmov subjektov verejnej správy a možného zavedenia nových podporných schém alebo rozšírenia existujúcich schém podpôr zavedených v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19.

Druhú časť navýšenia celkového štátneho rozpočtu predstavujú výdavky na zabezpečenie v rozpočte nekrytých titulov v sume **984 miliónov eur**. Uvedené prostriedky majú byť použité najmä na:

• Plán obnovy a odolnosti SR – alokácia na tento rok + DPH	148,3 miliónov eur
• Odvody do všeobecného rozpočtu EÚ	25 miliónov eur
• Dofinancovanie ŽSR	143 miliónov eur
• Dofinancovanie ZSSK	80 miliónov eur
• Úhrada straty ZSSK za roky 2019 a 2020	130 miliónov eur
• Odkúpenie majetku zabezpečenie Letiska Sliač, a. s. (MO SR)	2,1 miliónov eur
• Splatenie základného imania MH Invest, s. r. o.	120 miliónov eur
• Urbion – zmena stavebného konania	3,1 milióna eur
• ZVJS – kamery, monitorovanie	2,5 milióna eur
• Policajti odchodné	30 miliónov eur
• Rezerva na nepredvídané tituly (ne-COVID) bez určenia	300 miliónov eur

Dodatočné tituly nad rámec vyššie uvedených položiek (spolu 457,9 milióna eur):

• Jednorazový príspevok na dieťa 333 eur (45,7 tis. detí v hmotnej núdzi)	15,2 milióna eur
• Jednorazový príspevok na dieťa 333 eur (350 tis. detí do 2x živ. minima)	116,8 milióna eur
• Prvá pomoc semafor	244 miliónov eur
• MIRRI - regionálny rozvoj	20 miliónov eur
• MS SR – dofinancovanie najmä ZVJS a zvýšenie plátov v súdnictve	43,9 milióna eur
• Zvýšenie normatívnych výdavkov v regionálnom školstve	18 miliónov eur

3. Pripomienky APZ k návrhu zákona

A) K prvej časti navýšenia štátneho rozpočtu – o 2,4 miliardy eur

Vzhľadom na to, že je za nami 34 % roka a bežné výdavky štátneho rozpočtu boli k 3. 5. 2021 čerpané na 33 %, **nevidíme dôvod, aby bola novela zákona o štátnom rozpočte 2021 prijímaná v zrýchlenom konaní.** Z uvedeného dôvodu **žiadame o vykonanie analýzy oprávnenosti a efektívnosti vynaložených výdavkov štátneho rozpočtu Útvárom hodnoty za peniaze**, ako aj primeranosti navrhovaného navýšenia výdavkov štátneho rozpočtu. Zároveň, nakoľko nevidíme dôvod na časovú tieseň pri rozhodovaní o navýšovaní štátneho rozpočtu, navrhujeme, aby sa preložilo prijímanie novely zákona o ďalších 15 dní, počas ktorých by Útvár hodnoty za peniaze mohol posúdiť hospodárnosť a efektívnosť návrhu.

B) K druhej časti navýšenia štátneho rozpočtu – o 984 miliónov eur

Z dôvodu, že pôvodný štátny rozpočet nebol konzultovaný so sociálnymi partnermi, nemali sme priestor upozorniť na absenciu dôležitých položiek, na ktoré sa pravdepodobne pozabudlo pri pôvodnom schvaľovaní štátneho rozpočtu.

Nespochybnujeme významnosť týchto položiek, avšak otázkou je, prečo nebola položka, ako napríklad dodatočné navýšenie finančných prostriedkov pre železničné spoločnosti, prijatá už pri pôvodnom schvaľovaní štátneho rozpočtu 2021.

- C) **Vo všeobecnosti súhlasíme s opatreniami, ktoré sú určené pre podnikateľské prostredie**, pričom upozorňujeme, že doposiaľ nedošlo k poskytnutiu pomoci pre fitnesscentrá, ktoré boli v prevažnej časti pandémie na základe opatrení vlády úplne uzavreté.
- D) **Navrhujeme, aby vláda zvolila pri navyšovaní štátneho rozpočtu miernejší a menej konzervatívny prístup**, najmä považujeme za potrebné dosiahnuť otvorenie všetkých prevádzok a sústrediť sa na očkovanie, aby sme vytvorili priestor a podmienky na postupné ukončenie vyplácania finančnej pomoci. Na základe uvedeného navrhujeme, aby sa štátny rozpočet navýšil, avšak o nižšiu sumu. **Napríklad navýšenie o približne 735 miliónov eur bez bližšieho určenia rozpočtovaných položiek** (ide o 400 miliónov eur na negatívne vplyvy pandémie a 335,7 miliónov eur, ktoré sú rezervou na nepredvídané ne-COVID tituly) považujeme v tomto období **za neopodstatnené**. Až po posúdení hrozieb tretej vlny pandémie by mala vláda pripraviť dôkladné a konkrétne dáta, na základe ktorých by potenciálne mohlo dôjsť k ďalšiemu navýšeniu štátneho rozpočtu.
- E) **Ak dôjde k schváleniu navýšenia štátneho rozpočtu o 3,4 miliardy eur až na celkových 27,2 miliardy eur pri príjmoch 15,8 miliardy eur, hrozí do budúcnosti zvyšovanie daní**. Osobitne sa zvýšenie daní dotkne najmä zamestnávateľov, ktorým tak znížime motiváciu investovať. Z uvedeného dôvodu sa dá do budúcnosti očakávať stagnácia. Rovnako bude ohrozené i plánované zníženie daňovo-odvodového zaťaženia a do budúcnosti hrozí riziko neudržateľnosti plánovania verejných financií.

Navrhovaný dátum účinnosti návrhu zákona: dňom vyhlásenia